

Aan

Minister VWS

Deadline: 30 december
2022

nota

Mogelijke maatregelen reizigers China

TER BESLISSING

Directoraat Generaal
Volksgezondheid

Datum

29 december 2022

Kenmerk

3491167-1041992-PDCV

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

Op 29 december jl. heeft, op initiatief van de Europese Commissie, een vergadering plaatsgevonden van het Health Security Committee (HSC). Aanleiding hiervoor is de COVID-situatie in China. De laatst gepubliceerde cijfers vanuit de National Health Commission in China dateren van 24 december jl. Daarna zijn er geen officiële cijfers meer gerapporteerd. Dit maakt dat het zicht op de COVID-situatie in China zeer beperkt is. Er zijn op dit moment geen signalen van verspreiding van een nieuwe zorgwekkende virusvariant in China, maar door het zeer beperkte zicht op de epidemiologische situatie in het land is dit niet uit te sluiten. In deze nota wordt u geïnformeerd over de uitkomsten van het HSC-overleg en wordt u gevraagd een besluit te nemen over mogelijke maatregelen.

De Tweede Kamer heeft verzocht om geïnformeerd te worden over de uitkomsten van het HSC-overleg (verzoek van 29 december met als deadline 30 december). Bijgaand treft u de concept brief aan. Vanwege de relatie met de 1^e tranche Wpg adviseren we om een afschrift van de brief aan de Eerste Kamer te sturen.

2. Geadviseerd besluit

Wij adviseren u de volgende lijn aan te houden:

- Uit het HSC-overleg volgt dat er nu geen consensus is over het instellen van reismaatregelen. Het merendeel van de landen kiest er voor om geen maatregelen te nemen. Wel is er consensus over het belang van Europese coördinatie bij het eventueel in de toekomst instellen van maatregelen voor reizigers. Gelet hierop adviseren we nu niet over te gaan tot juridisch afdwingbare maatregelen op nationaal niveau, zoals een inreisverbod of een testverplichting.
- Mochten in de (nabije) toekomst aanvullende, juridisch afdwingbare maatregelen nodig zijn, dan is het belangrijk te beseffen dat daartoe op dit moment een wettelijke basis ontbreekt. We adviseren de beide Kamers hierop te wijzen en de Eerste Kamer op te roepen tot een snelle behandeling van de Eerste tranche wijziging Wet publieke gezondheid.
- Uiteraard blijven we de situatie op de voet volgen en participeren we actief in alle EU-overleggen hierover. Tevens steunen we de oproep aan China tot het delen van actuele epidemiologische informatie in internationaal verband.

- Uit het HSC-overleg volgt verder dat het belangrijk is dat de lidstaten in (blijven) zetten op monitoring en sequencing, zodat mogelijke nieuwe varianten van het virus snel gedetecteerd kunnen worden. Daartoe adviseren we de rioolwatersurveillance rondom Schiphol te intensiveren. Dit is goed uitvoerbaar zonder dat dit hinder voor reizigers oplevert.
- Om bewustwording onder reizigers te vergroten, adviseren we over te gaan tot het uitdelen van zelftesten op Schiphol aan reizigers afkomstig uit China, inclusief voorlichting over het gebruik van een zelftest.

Datum

29 december 2022

Kenmerk

3491167-1041992-PDCV

Indien u akkoord bent met de bovenstaande lijn, wordt u geadviseerd de bijgaande brieven aan de Tweede en Eerste Kamer te ondertekenen.

We hebben ook alternatieve maatregelen verkend, zoals het aanscherpen van het reisadvies naar China en het instellen van een GGD-teststraat op Schiphol waar inkomende reizigers zich (al dan niet verplicht) kunnen/moeten laten testen. Deze maatregelen adviseren we nu niet. In de toelichting gaan we hier nader op in.

3. Kernpunten

Uitkomsten HSC-overleg

- In het HSC is geconstateerd dat er, voor zover nu bekend, in China vooralsnog geen sprake is van nieuwe varianten van het coronavirus. Het gaat om subvarianten van Omikron, waar in de EU immuniteit tegen is opgebouwd. Het grootste zorgpunt nu is de zeer gebrekkige informatievoorziening vanuit China.
- In het HSC werd door zowel de Europese Commissie, als door een meerderheid van de lidstaten benadrukt dat Europese coördinatie van groot belang is bij het opleggen van maatregelen voor reizigers (als dat in de toekomst nodig blijkt).
- Er bestaat een verschil van inzicht binnen de Europese Commissie tussen ECDC en de DG Santé over de aanpak. De DG Santé wil waken voor politieke naïviteit en waarschuwt voor het feit dat China niet betrouwbaar communiceert over het Covid beleid en de epidemiologische situatie.
- De DG Santé adviseert gemeenschappelijke reismaatregelen; het ECDC ziet hier op basis van de nu bekende informatie, nog onvoldoende aanleiding voor.
- Een overgrote meerderheid van de lidstaten gaf aan op dit moment geen aanleiding te zien voor het nemen van reismaatregelen.
- Wel werd het belang van versterkte monitoring en sequencing benadrukt, om zo eventuele nieuwe varianten snel te kunnen detecteren.
- Daarnaast het belang van adequate informatievoorziening aan reizigers en het adviseren over de risico's van reizen naar China benadrukt.
- Op 30 december heeft overigens Spanje aangekondigd een testverplichting voor reizigers uit China in te stellen. Mensen die een bewijs van volledige vaccinatie hebben, worden van deze maatregel uitgezonderd.

Het Respons Team komt 3 januari bijeen. Ter voorbereiding hierop zal een adviesaanvraag worden voorbereid.

Juridisch afdwingbare maatregelen en oproep Eerste Kamer

Datum

29 december 2022

Kenmerk

3491167-1041992-PDCV

- In het HSC is uitgesproken dat juridisch afdwingbare maatregelen in Europees verband ingesteld dienen te worden. Reismaatregelen zijn het meest effectief wanneer deze door de gehele EU genomen worden en coördinatie is gewenst om een lappendaken aan verschillende maatregelen te voorkomen.
- Dit is in lijn met de nationale lange termijnstrategie rondom reizen. Hierin is opgenomen dat voor het instellen van reismaatregelen altijd gestreefd wordt naar Europese coördinatie.
- In Europees verband wordt op dit moment geen aanleiding gezien tot het instellen van reismaatregelen.
- U wordt geadviseerd nationaal ook niet over te gaan tot het nemen van juridisch afdwingbare maatregelen.
- Daarbij zijn de mogelijkheden tot het opleggen van juridisch afdwingbare maatregelen bij groepen reizigers, zoals een testverplichting bij vertrek of een quarantaineplicht, nu ook niet mogelijk aangezien de Eerste tranche nog niet is aangenomen.
- Indien de situatie in China en Europa wijzigt, is het belangrijk dat Nederland snel juridisch afdwingbare maatregelen kan nemen. U wordt daarom geadviseerd de Eerste Kamer op te roepen tot snelle behandeling van de Eerste tranche wijziging Wpg (zoals u eerder de Tweede Kamer daar ook meermaals toe heeft opgeroepen).
- Volgens de huidige planning van de Eerste Kamer staat de Eerste tranche op 17 januari 2023 geagendeerd voor procedurele behandeling.

Testen van reizigers uit China op Schiphol

- We hebben twee opties verkend ten aanzien van het testen van reizigers uit China op Schiphol:
 1. Testen van reizigers met een PCR-test door de GGD;
 2. Uitdelen van zelftests inclusief voorlichting door de GGD.
- Daarbij is van belang dat uit eerdere OMT-adviezen naar voren is gekomen dat het testen van inkomende reizigers voor de bestrijding van het virus slechts zeer beperkt en kortdurend effectief is. Onder meer vanwege incubatietijd en vals-negatieve uitslagen. De reden om te willen testen is dan ook vooral monitoring en surveillance.
- Voordeel van het afnemen van PCR-tests door de GGD is dat deze ook gebruikt kunnen worden voor sequencing. Nadelen zijn o.a. dat er ca. 48 uur zit tussen de test en de uitslag en er op dit moment geen basis is voor een isolatieplicht in de tussentijd, dat er ook geen basis is om reizigers te verplichten naar de teststraat te gaan en dat het praktisch moeilijk uitvoerbaar is op Schiphol.
- Voor het detecteren van nieuwe varianten is er een alternatief, namelijk het intensiveren van de rioolwatersurveillance rond Schiphol. De intensivering ziet vooral op de sequentie. Schiphol wordt altijd meegenomen in de selectie van monsters voor sequentie en het RIVM houdt extra attentie op de detectie van mogelijke nieuwe varianten.
- RIVM heeft aangegeven dat dit goed en per direct uitvoerbaar is. Dit brengt wel extra kosten met zich mee. Deze kosten zijn inpasbaar binnen de begroting van PDCIC.

- Aanvullend wordt geadviseerd om zelftesten uit te delen aan inkomende reizigers op Schiphol.
- Het doel van het uitdelen van deze zelftesten is tweeledig.
- Uit de eerste data van het testen bij aankomst uitgevoerd door Italië blijkt dat ca. de helft van de reizigers uit China positief test bij aankomst.
- Wanneer reizigers een zelftest ontvangen op de luchthaven en voorlichting krijgen om deze zelftest ook te doen, is de verwachting dat zij zich sneller bewust zijn van hun COVID-status en in isolatie gaan om verdere verspreiding te voorkomen, dan wanneer zij geen zelftest krijgen.
- Het uitdelen van de zelftesten op Schiphol kan uitgevoerd worden door Veiligheidsregio Kennemerland. Hiermee kan worden gestart op 5 januari 2023. Dit is vóór het Chinees Nieuwjaar en de hieraan gekoppelde piek aan reizen vanuit China.
- Er zijn voldoende zelftests op voorraad. De kosten voor de uitvoering worden gedekt vanuit de meerkostenregeling.

Datum

29 december 2022

Kenmerk

3491167-1041992-PDCV

Reisadvies

- Met het ministerie van BZ is verkend of het reisadvies naar China moet worden aangescherpt, van de huidige code geel naar code oranje. BZ hanteert de lijn dat aanscherping van het advies pas aan de orde is wanneer sprake is van een nieuwe variant. Dat is nu niet het geval.
- De toelichting bij het huidige advies wordt wel aangescherpt om reizigers naar China erop te wijzen dat de toegang tot gezondheidszorg ter plaatse onder druk staat.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Op 29 December jl. is vanuit de leden Omtzigt en Pouw-Verweij (JA21) verzocht de Kamer uiterlijk op 30 december per brief te informeren over de uitkomsten van het overleg van het Health Security Committee over de situatie in China, alsmede over de positie van Nederland tijdens dit overleg.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Er zal op rijksoverheid.nl en mijnvraagovercorona.nl uitgebreid gecommuniceerd worden over het uitdelen van zelftesten op Schiphol. Ook zullen reizigers in de reisadviezen van Buitenlandse Zaken gewezen worden op de risico's die op dit moment bestaan rondom het reizen naar China.

c. Financiële en personele gevolgen

Deze werkzaamheden zijn een continuering van staand beleid in de beheersing van corona en worden gedekt uit middelen die hiervoor reeds beschikbaar zijn. De kosten van het uitdelen van zelftesten op Schiphol kunnen door de Veiligheidsregio gedeclareerd worden onder de meerkostenregeling. De kosten van (intensivering) van rioolwatersurveillance worden ingepast in de PDCIC-begroting.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Nu de Eerste tranche wijziging Wet Publieke Gezondheid nog niet is aangenomen, kan slechts een heel beperkt aantal reismaatregelen opgelegd worden. Alleen een

inreisverbod ingesteld in Europees verband en een vliegverbod zijn maatregelen die onafhankelijk van de Eerste Tranche genomen kunnen worden.

Datum
29 december 2022

Kenmerk
3491167-1041992-PDCV

De grondslag voor het opleggen van een testverplichting voor vertrek of een quarantaineplicht zijn opgenomen in de Eerste tranche en kunnen daarmee pas opgelegd worden wanneer de eerste tranche is aangenomen.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Deze nota is intern afgestemd met FEZ en IZ.

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

n.v.t.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Toelichting uitkomsten HSC overleg

a. Motivering

Vanwege internationale en diplomatieke belangen is informatie onleesbaar gemaakt. Daarnaast zijn tot personen herleidbare gegevens onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.